

תלמוד בבלי – מסכת מנחות

פרק עשירי - שתי מדות

עריכה: אבי גורמן

[פז ע"א]

מתני':

שתי מדות של יבש היו במקדש: עשרון, וחצי עשרון.

רבי מאיר אומר: עשרון, עשרון, וחצי עשרון.

עשרון מה היה משמש? - שבו היה מודד לכל המנחות.

לא היה מודד, לא בשלשה לפר ולא בשל שנים לאיל, אלא מודדן עשרונות.

חצי עשרון מה היה משמש? - שבו היה מודד חביתי כהן גדול, מחצה בבקר ומחצה בין הערבים.

גמ':

תניא -

היה ר' מאיר אומר: מה תלמוד לומר (במדבר כח, כט) "עשרון עשרון לכבש האחד"? - מלמד ששתי עשרונות היו במקדש, אחד - גדוש, ואחד - מחוק. גדוש - שבו היה מודד לכל המנחות. [פז ע"ב] מחוק - שבו היה מודד לחביתי כהן גדול.

וחכמים אומרים: לא היה שם אלא עשרון אחד, שנאמר (במדבר כט, ז) "ועשרון אחד לכבש האחד". א"כ מה ת"ל: "עשרון עשרון"? - לרבות חצי עשרון.

ור"מ - חצי עשרון מנא ליה?

נפקא ליה מ-"ועשרון".

ורבנן: וי"ו לא דרשי.

ורבי מאיר - האי "ועשרון אחד לכבש האחד" - מאי עביד ליה?

ההוא - שלא ימדוד לא בשל שלשה לפר, ולא בשל שנים לאיל.

ורבנן: נפקא להו מנקודו. דתניא - אמר ר' יוסי: למה נקוד וי"ו שבאמצע (במדבר כט,

ד) "עשרון" של עשרון ראשון של יום טוב הראשון של חג? - שלא ימדוד, לא בשל ג' לפר ולא בשל שנים לאיל.

ורבי מאיר: נקודו לא דריש.

חצי עשרון מה היה משמש? - שבו היה מודד לחביתי כהן גדול:

"מודד" – ורמינהי: חביתי כהן גדול לא היו באין חצאין, אלא מביא עשרון שלם וחוצהו?

אמר רב ששת: מאי "מודד" נמי דקתני – מחלק.

בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא:

חצי עשרון לרבי מאיר - גדוש היה או מחוק היה?

(סימן: חצ"י חבית"י שלח"ן)

ותיבעי לך לרבנן?: לרבנן - עשרון גופיה קא מיבעיא להו, גדוש היה או מחוק היה?

אמר ליה: מדר' מאיר נשמע לרבי מאיר, ומדרבי מאיר נשמע לרבנן.

מדאמר ר' מאיר: עשרון מחוק, חצי עשרון נמי מחוק. מדר' מאיר - מחוק, לרבנן נמי – מחוק.

בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא:

חביתי כ"ג, במה מחלקן לחלות - ביד או בכלי?

פשיטא דביד, דאי בכלי - טורטני יכניס?

ויכניס?

כיון דבקללה כתיב, לאו אורח ארעא.

בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא:

שלחן מהו שיקדש קמצים בגודש שלו?

- מדמקדש לחם קמצים נמי מקדש, או דלמא - דחזי ליה מקדש, דלא חזי ליה לא מקדש?

א"ל: אינו מקדש.

איני? והאמר רבי יוחנן: לדברי האומר טפחיים ומחצה קופל, נמצא שלחן מקדש חמשה עשר טפח למעלה. לדברי האומר טפחיים קופל, נמצא שלחן מקדש י"ב טפח למעלה?

א"ל: אינו מקדש - ליקרב, אבל מקדש – ליפסל.

מתני':

שבע מדות של לח היו במקדש: הין, וחצי הין, ושלישית ההין, ורביעית ההין, לוג, וחצי לוג, ורביעית לוג.

ר' אליעזר בר ר' צדוק אומר: שנתות היו בהין - עד כאן לפר, ועד כאן לאיל, עד כאן לכבש.

ר"ש אומר: לא היה שם הין. וכי מה היה הין משמש? - אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם, שבה היה מודד למנחת כ"ג - לוג ומחצה בבוקר, לוג ומחצה בין הערבים.

גמ':

תנו רבנן:

שבע מדות של לח היו במקדש: רביעית לוג, וחצי לוג, ולוג, ורביעית ההין, ושלישית ההין, וחצי הין, והין - דברי רבי יהודה.

רבי מאיר אומר: הין, וחצי הין, ושלישית ההין, ורביעית ההין, ולוג, וחצי לוג, ורביעית לוג.

רבי שמעון אומר: לא היה שם הין. וכי מה היה הין משמש? [פח ע"א] את מי אביא תחתיו? - אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם, שבו היה מודד לחביתי כהן גדול - לוג ומחצה בבקר, לוג ומחצה בין הערבים.

אמרו לו: חצי לוג היתה שם, ואפשר לשער בחצי לוג.

אמר להם : אף לדבריכם, [חצי לוג] ולוג לא יעשה, רביעית היתה שם ואפשר לשער ברביעית!! - אלא זה הכלל היה במקדש : כלי שמשמש מדה זו, אינו משמש מדה אחרת.

(ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין וכו') :

מאי איכא בין רבי מאיר לרבי יהודה?

אמר ר' יוחנן : בירוצי מדות איכא בינייהו. למאן דאמר ממטה למעלה - קסבר בירוצי המדות נתקדשו, ורביעית יהיב ליה רחמנא למשה, ואמר ליה שער, דקא עיילי להו בירוצין. למאן דאמר ממעלה למטה - קסבר בירוצי מדות לא נתקדשו, והין יהיב ליה רחמנא למשה, ואמר ליה שער בהא, דקא נפקי בירוצין.

אביי אמר : דכולי עלמא בירוצי המדות - איכא למימר נתקדשו ואיכא למימר לא נתקדשו. והכא במלאים קא מיפלגי : מאן דאמר מלמעלה למטה - קא סבר מלאים שלא יחסר ושלא יותיר. ומאן דאמר ממטה למעלה - מלאים שלא יחסר, אבל יותיר - מלאים קרינא ביה.

אמר מר :

רבי שמעון אומר : לא היה שם הין.

שפיר קאמר להו ר"ש לרבנן!!

ורבנן : הוה הין, דעבד משה לשמן המשחה. דכתיב (שמות ל, כד) "ושמן זית הין".

מר סבר : כיון דלדורות לא הוה צריך, לפי שעה הוא דעבדיה ואיגנו. ואידך : כיון דהוה הוה.

אמר מר :

ואת מי אביא תחתיו.

לא סגיא דלא מעייל?

כדאמר רבינא : גמירי שתי סמיכות בציבור, הכא נמי - גמירי דשבע מדות של לח היו במקדש.

ר' אלעזר בר' צדוק אומר : שנתות היו בהין.

ולית ליה שבע מדות?

לית ליה.

ואי בעית אימא : מאי "שבע מדות"? - שבע מדידות.

מתני' :

רביעית - מה היתה משמשת? - רביעית מים למצורע, ורביעית שמן לנזיר.

חצי לוג - מה היה משמש? - חצי לוג מים לסוטה, וחצי לוג שמן לתודה.

ובלוג - היה מודד לכל המנחות. אפילו מנחה של ס' עשרון, נותן לה ס' לוג.

ר' אליעזר בן יעקב אומר : אפילו מנחה של ס' עשרון - אין לה אלא לוגה, שנאמי'
(ויקרא יד, כא) "למנחה ולוג שמן".

ששה - לפר, וארבעה - לאיל, ושלושה - לכבש.

שלושה ומחצה - למנורה, חצי לוג - לכל נר.

גמ' :

יתיב רבי וקא קשיא ליה : רביעית למה נמשחה? אי מצורע [פח ע"ב] - חוץ הוא! ואי
נזיר - לחם נזיר בשחיטת איל הוא דקדיש?!

אמר ליה רבי חייא : שבה היה מודד לחביתני כהן גדול, רביעית שמן לכל חלה וחלה.

קרי עליה : (ישעיהו מו, יא) "מארץ מרחק איש עצתי".

חצי לוג מה היה משמש :

יתיב רבי וקא קשיא ליה : חצי לוג למה נמשח? אי סוטה - וכי חולין הוא דצריכי

לקדושי, (במדבר ה, יז) "מים קדושים" כתיב! אי תודה - לחמי תודה בשחיטת תודה

הוא דקדשי?!

אמר ליה ר' שמעון ברבי : שבו היה מחלק חצי לוג שמן לכל נר ונר.

אמר לו : נר ישראל, כך היה!

אמר רבי יוחנן אמר רבי: נר שכבתה, נידשן השמן נידשנה הפתילה. כיצד עושה? - מטיבה ונותן בה שמן ומדליקה.

יתיב רבי זריקא וקא מיבעיא ליה: כשהוא נותן בה שמן, כמדה ראשונה או כמו שחסרה?

אמר רבי ירמיה: פשיטא דכמדה ראשונה, דאי כמה שחסרה - מנא ידעינן מאי חיסר? וכי תימא - דמשער ליה, א"כ - שבע מדות? - נפיש להו מדות טובא!

קרי עליה: (תהלים מה, ה) "והדרך צלח, רכב על דבר אמת, ועונה צדק".

איתמר נמי: אמר רבי אבהו אמר ר' יוחנן, ואמרי לה אמר רבי אבא אמר רבי חנינא אמר רבי: נר שכבתה, נידשן השמן נידשנה הפתילה. כיצד עושה? - מטיבה ונותן בה שמן כמדה ראשונה, ומדליקה.

אמר רב הונא בריה דרב יהודה אמר רב ששת: נר שבמקדש - של פרקים הוה.

קסבר, כי כתיב (שמות כה, לט) "ככר" ו-"מקשה" - אמנורה ונרותיה כתיב. כיון דמיבעיא הטבה, אי לאו דפרקים הוי - לא הוה מטייבא ליה.

מיתיבי: כיצד עושה? - מסלקן ומניחן באוהל, ומקנחן בספוג, ונותן בהן שמן, ומדליקן!

הוא דאמר כי האי תנא - דתניא, חכמים אומרים: לא היו מזיזין אותה ממקומה. - מכלל דאיבעיא ליה לאוזוזה, מצי מזיזי לה? אלא אימא - "לא היתה זזה ממקומה". ומאן חכמים?

ר' אלעזר הוא, דתניא - רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: כמין טס של זהב היה לה על גבה. כשהוא מטיבה, דוחקו כלפי פיה. כשהוא נותן בה שמן, דוחקו כלפי ראשה.

ובפלוגתא דהני תנאי, דתניא:

מנורה ונרותיה באות מן הככר, ואין מלקחיה ומחתותיה מן הככר.

ר' נחמיה אומר: מנורה היתה באה מן הככר, ולא נרותיה ומלקחיה ומחתותיה באות מן הככר.

במאי קא מיפלגי?

בהאי קרא - דתניא:

(שמות כה, לט) "ככר זהב טהור יעשה אותה" - למדנו למנורה שבאה מן הככר.

מנין לרבות נרותיה? - תלמוד לומר (שמות כה, לט) "את כל הכלים האלה".

יכול שאני מרבה אף מלקחיה ומחתותיה? - תלמוד לומר: "אותה" - דברי רבי נחמיה.

קשיא דרבי נחמיה אדרבי נחמיה!?

תרי תנאי ואליבא דרבי נחמיה.

ר' יהושע בן קרחה אומר: מנורה באה מן הככר, ואין מלקחיה ומחתותיה ונרותיה באה מן הככר. ואלא מה אני מקיים "את כל הכלים האלה" - שהיו כלים של זהב.

זהב בהדיא כתיב בו – (שמות כה, לז) "ועשית את נרותיה שבעה והעלה את נרותיה והאיר אל עבר פניה, ומלקחיה ומחתותיה זהב טהור"?

לא נצרכא אלא לפי נרות. ס"ד אמינא - הואיל ופי נרות אשחורי משחר, התורה חסה על ממונן של ישראל [פט ע"א] - וליעבד זהב כל דהו, קמ"ל.

חצי לוג - שמן לתודה :

תניא :

רבי עקיבא אומר: מה תלמוד לומר "בשמן" "בשמן" שני פעמים? - אילו לא נאמר אלא "בשמן", אחד הייתי אומר - הרי הוא ככל המנחות ללוג, עכשיו שכתב "בשמן" "בשמן" - הוי ריבוי אחר ריבוי, ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט. מיעטו הכתוב - לחצי לוג.

"ריבוי אחר ריבוי" - חד ריבוי הוא!

אלא -

אילו לא נאמר "בשמן" כל עיקר, הייתי אומר - הרי הוא ככל המנחות ללוג, עכשיו שנאמר "בשמן" "בשמן" - הוי ריבוי אחר ריבוי, ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט. מיעטו הכתוב - לחצי לוג.

יכול יהא חצי לוג זה מתחלק לשלשת מינין - לחלות ולרקיין ולרביכה? - כשהוא אומר "בשמן" - ברביכה. שאין ת"ל, ריבה שמן לרביכה. הא כיצד? - מביא חצי לוג שמן וחוציהו, [חציו] - לחלות ולרקיין, וחציו - לרביכה.

אמר לו ר' אלעזר בן עזריה: עקיבא, אם אתה מרבה כל היום כולו "בשמן" "בשמן" - איני שומע לך! אלא - חצי לוג שמן לתודה, ורביעית שמן לנזיר, ואחד עשר יום שבין נדה לנדה - הלכה למשה מסיני.

בלוג היה מודד :

ת"ר :

במצורע עני כתיב (ויקרא יד, כא) "עשרון בלול ולוג" - לימד על עשרון שטעון לוג - דברי חכמים.

רבי נחמיה ורבי אליעזר אומרים : אפי' מנחה של ששים עשרונים - אין לה אלא לוגה, שנאמר (ויקרא יד, כא) "למנחה ולוג שמן".

ורבי נחמיה ור' אליעזר (בן יעקב) - האי "עשרון בלול ולוג" - מאי עבדי ליה? ההוא לגופיה. דקא אמר רחמנא : לייתי חד עשרון.

ואידך : לגופיה לא צריך, מדגלי רחמנא גבי מצורע ג' קרבנות וג' עשרונות, הכא - דחד קרבן - חד עשרון.

ואידך : איצטריך, סלקא דעתך אמינא - הואיל וחס רחמנא עליה לאתויי בדלות, אימא לא ליבעי מינה כלל.

ואידך : לגמרי - לא אשכחן.

ורבנן - האי "למנחה ולוג שמן" - מאי עבדי ליה?

ההוא למתנדב מנחה, שלא יפחות מדבר הטעון לוג. ומאי ניהו? - עשרון.

ואידך : תרתני שמעת מינה.

ששה לפר, ארבעה לאיל, שלשה לכבש :

מנלן?

דכתיב (במדבר כח, יד) "ונסכיהם חצי ההין יהיה לפר", הין - תריסר לוגי הויין, דכתיב (שמות ל, כד) "שמן זית הין", וכתוב (שמות ל, לא) "שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם" - "זה" בגימטריא - תריסר הויין.

שלשה ומחצה למנורה, חצי לוג לכל נר :

מנא הני מילי?

דתנו רבנן :

(שמות כז, כא) "מערב עד בקר" - תן לה מדתה, שתהא דולקת והולכת מערב עד בקר.

דבר אחר: "מערב עד בקר" - אין לך עבודה שכשירה מערב עד בקר, אלא זו בלבד. ושיערו חכמים חצי לוג - מאורתא ועד צפרא.

איכא דאמרי: מלמעלה למטה שיערו, ואיכא דאמרי: ממטה למעלה שיערו.

מאן דאמר - ממטה למעלה שיערו: התורה חסה על ממונן של ישראל.

ומאן דאמר - מלמעלה למטה שיערו: אין עניות במקום עשירות.

מתני':

מערבין - נסכי פרים בנסכי אילים, נסכי כבשים בנסכי כבשים, של יחיד בשל ציבור, [פט ע"ב] של יום בשל אמש.

אבל אין מערבין - נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים. ואם בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו - כשרים. אם עד שלא בלל - פסול.

הכבש הבא עם העומר, אע"פ שמנחתו כפולה, לא היו נסכיו כפולים.

גמ':

ורמינהו: (ויקרא ג, ה) "והקטירו" - שלא יערב חלבים בחלבים!!

אמר ר' יוחנן: אם נתערבו - קא אמר.

אי הכי - "ואין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים" - ואפי' נתערבו נמי לא. והא מדקתני סיפא: "בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו - כשרין", מכלל דרישא לכתחלה קא אמר!!

אמר אביי: ה"ק - מערבין יינן, אם נתערב סלתן ושמן.

ויינן - לכתחלה לא? והתניא: במה דברים אמורים - בסלת ושמן, אבל יין - מערבין!!

אלא - אמר אביי, ה"ק: היכא דהוקטר סלתן ושמן - מערבין יין לכתחלה. היכא דלא הוקטר, אם נתערב סלתן ושמן - מערבין נמי יינן, ואם לאו - אין מערבין, דלמא אתי לאיערובי סלת ושמן לכתחלה.

כבש הבא עם העומר :

ת"ר :

(ויקרא כג, יג) "ומנחתו שני עשרונים" - לימד על כבש הבא עם העומר, שמנחתו כפולה.

יכול כשם שמנחתו כפולה כך יינו כפול? - תלמוד לומר: (ויקרא כג, יג) "ונסכו יין רביעית ההין".

יכול לא יהא יינו כפול - שאינו נבלל עם מנחתו, אבל יהא שמנו כפול - שנבלל עם מנחתו? - ת"ל: "ונסכו" - כל נסכיו לא יהו אלא רביעית.

מאי תלמודא?

אמר רבי אלעזר: כתיב - "ונסכה", וקרינן - "ונסכו". כיצד? - נסכה דמנחה כנסכו דיין. מה יין - רביעית, אף שמן נמי - רביעית.

א"ר יוחנן: אשם מצורע ששחטו שלא לשמו, טעון נסכים. שאם אי אתה אומר כן, פסלתו.

מתקיף לה רב מנשיא בר גדא:

אלא מעתה, כבש הבא עם העומר ששחטו שלא לשמו - תהא מנחתו כפולה, שאם אי אתה אומר כן - פסלתו?

ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו - יהא טעון שני גזירין בכהן אחד, שאם אי אתה אומר כן - פסלתו?

ותמיד של בין הערבים ששחטו שלא לשמו - יהא טעון שני גזירין בשני כהנים, שאם אי אתה אומר כן - פסלתו?

אין ה"נ, אלא אמר אביי: חדא מינייהו נקט.

(ר' אבא) [רבא] אמר: בשלמא הנך - עולות נינהו, [צ"ע"א] אי לא חזו לעולת חובה - קרבי לעולת נדבה. אלא הכא - אי לא מוקמית ליה במילתיה, אשם נדבה מי איכא!

תניא כוותיה דרבי יוחנן:

אשם מצורע ששחטו שלא לשמו או שלא נתן מדמו על גבי בהונות - הרי זו עולה לגבי מזבח, וטעון נסכים, וצריך אשם אחר להתירו.

מתני' :

כל מדות שבמקדש - היו נגדשות, חוץ משל כהן גדול - שהיה גודשה לתוכה.

מדת הלח - בירוציהן קדש, ומדת היבש - בירוציהן חול.

רבי עקיבא אומר : מדת הלח – קדש, לפיכך בירוציהן קדש. מדת היבש – חול, לפיכך בירוציהן חול.

רבי יוסי אומר : לא משום זה, אלא שהלח נעקר והיבש אינו נעקר.

גמ' :

מני?

אי רבי מאיר - חד גדוש הוה!

אי רבנן – חדא, ומחוק הוה!

אמר רב חסדא : לעולם רבי מאיר, ומאי "כל מדות" - כל מדידות.

מדת הלח בירוציהן קדש :

במאי קא מיפלגי?

תנא קמא סבר : מדת הלח נמשחה בין מבפנים בין מבחוץ, מדת יבש נמשחה מבפנים ולא נמשחה מבחוץ ;

ורבי עקיבא סבר : מדת הלח נמשחה בין מבפנים בין מבחוץ, מדת יבש לא נמשחה כל עיקר ;

ורבי יוסי סבר : אידי ואידי נמשחה מבפנים ולא נמשחה מבחוץ, והכא היינו טעמא - דלח נעקר ומגוה דמנא קא אתי, והיבש אינו נעקר.

וכי נעקר - מאי הוי? - גברא למאי דצריך קא מכוין!?

אמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב : זאת אומרת - כלי שרת מקדשין שלא מדעת.

רבינא אמר : לעולם אימא לך - כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת, וגזרה שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול.

מותיב ר' זירא :

סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת, והקטיר את הבזיכין בשבת – פסולה.

כיצד יעשה? - יניחנו לשבת הבאה, שאפילו הוא על שלחן ימים רבים - אין בכך כלום.

- ואמאי, התם נמי לימא - גזירה שמא יאמרו מפקידין בכלי שרת?

פנים אחוץ קא רמית? פנים - לאו כולי עלמא ידעי, חוץ - כולי עלמא ידעי.

תנן התם : מותר נסכים - לקיץ המזבח.

מאי מותר נסכים?

רבי חייא בר יוסף אמר : בירוצי מדות.

ר' יוחנן אמר : כאותה ששנינו : המקבל עליו לספק סלתות מארבע ועמדו בשלש - יספק מארבע [צ ע"ב] משלש ועמדו מארבע - מספק מארבע, שיד הקדש על העליונה.

תניא כוותיה דרבי חייא בר יוסף, תניא כוותיה דרבי יוחנן :

תניא כוותיה דרבי חייא בר יוסף :

בירוצי מידות הללו מה היו עושין בהן?

אם יש זבח אחר - יקריבו עמו. ואם לנו - יפסלו בלינה. ואם לאו - מקיצין בהן את המזבח.

וקיץ זה מהו? - עולות הבשר לשם, ועורות לכהנים.

תניא כוותיה דרבי יוחנן :

המקבל עליו לספק סלתות, מארבע ועמדו משלש - מספק מארבע. משלש ועמדו מארבע - מספק מארבע, שיד הקדש על העליונה.

וזהו ששנינו : מותר נסכים לקיץ המזבח.

מתני' :

כל קרבנות הציבור והיחיד - טעונין נסכים, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והחטאת והאשם. אלא שחטאתו של מצורע ואשמו - טעונין נסכים.

גמ':

תנו רבנן:

(במדבר טו, ג) "ועשיתם אשה לה" - יכול כל העולה לאישים יהא טעון נסכים, אפילו מנחה? - תלמוד לומר: (במדבר טו, ג) "עולה".

שלמים מניין? - תלמוד לומר: "זבח".

תודה מניין? - ת"ל: "או זבח".

יכול שאני מרבה אף בכור ומעשר ופסח וחטאת ואשם? - תלמוד לומר: (במדבר טו, ג) "לפלא נדר או בנדבה" - בא בנדר ונדבה - טעון נסכים. שאינו בא בנדר ונדבה - אין טעון נסכים. משמע - להוציא את אלו.

אוציא את חובות הבאות מחמת הרגל ברגל, ומאי נינהו - עולות ראייה ושלמי חגיגה? - ת"ל: (במדבר טו, ג) "או במועדיכם" - כל הבא במועדיכם טעון נסכים. משמע - להביא את אלו.

אביא שעירי חטאת, הואיל ובאין חובה ברגל? - תלמוד לומר: (במדבר טו, ח) "וכי תעשה בן בקר" - בן בקר בכלל היה, ולמה יצא? - להקיש אליו: מה בן בקר מיוחד בא בנדר ונדבה, אף כל בא בנדר ונדבה.

(במדבר טו, ג) "לעשות ריח ניחוח לה' מן הבקר או מן הצאן" - מה ת"ל? - לפי שנאמר "עולה" - שומע אני אפי' עולת העוף במשמע? - ת"ל: "מן הבקר או מן הצאן" - דברי ר' יאשיה.

רבי יונתן אומר: אינו צריך. הרי הוא אומר: "זבח" - ועוף אינו זבח. אם כן מה ת"ל: "מן הבקר או מן הצאן"? - לפי שנאמר (ויקרא א, ב) "אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן" - יכול האומר 'הרי עלי עולה' - יביא משניהם? - ת"ל: "מן הבקר או מן הצאן" - רצה אחד מביא, רצה שנים מביא.

ורבי יונתן - למה לי קרא, האמר: עד שיפרוט לך הכתוב "יחדו"?

איצטריך, סלקא דעתך אמינא [צא ע"א]: הואיל וכתוב "ומן הצאן" - כמאן דכתיב "יחדו" דמי.

ולרבי יאשיה דאמר - אע"ג דלא כתיב "יחדו" כמאן דכתיב יחדו דמי, ליבעי קרא?

הכתיב: (ויקרא א, ג) "אם עולה קרבנו מן הבקר", (ויקרא א, י) "ואם מן הצאן קרבנו".

ואידך: איצטריך. ס"ד אמינא: הני מילי במפרש, אבל בסתמא - לייתי מתרוייהו, קמ"ל.

אמר מר: תודה מנין? - ת"ל: "או זבח".

אטו תודה לאו זבח הוא?

איצטריך. סלקא דעתך אמינא: הואיל ואיכא לחם בהדה, לא תיבעי נסכים.

ומאי שנא מאיל נזיר, דאיכא בהדיה לחם - ובעי נסכים?

סלקא דעתך אמינא: התם שני מינין, הכא ארבעת מינין, קמ"ל.

ולכתוב רחמנא (במדבר טו, ג) "לפלא נדר או לנדבה" - ולא בעי "עולה"?

אי לא כתב רחמנא "עולה", הוה אמינא: "ועשיתם אשה לה" - כלל, "לפלא נדר או לנדבה" - פרט, "לריח ניחוח" - חזר וכלל, כלל ופרט וכלל - אי אתה דן אלא כעין הפרט: מה הפרט מפורש - דבר שאינו בא על חטא, אף כל שאין בא על חטא. אוציא חטאת ואשם - שהן באין על חטא, אביא - בכור ומעשר ופסח שאין באין על חטא? - ת"ל: "עולה".

השתא דכתיב "עולה", 'כלל ופרט' - מה מרבית ביה?

מה הפרט מפורש - שאינו מחוייב ועומד, אף כל - שאינו מחוייב ועומד. להביא - ולדות קדשים, ותמורתן, ועולה הבאה מן המותרות, ואשם שניתק לרעה, וכל הזבחים שנזבחו שלא לשמן.

והשתא דאמרת "או" - לדרשא, "לפלא נדר או לנדבה" - למה לי לחלקם?

איצטריך. סלקא דעתך אמינא: עד דמייתי נדר ונדבה - לא ליבעי נסכים, קמ"ל דאייתי נדר לחודיה - ליבעי נסכים, ואי אייתי נדבה לחודיה - לייתי נסכים.

הניחא לרבי יאשיה, אלא לר' יונתן - למה לי?

ס"ד אמינא: אייתי נדר לחודיה - ליבעי נסכים, אייתי נדבה לחודיה - ליבעי נסכים, אייתי נדר ונדבה - תיסגי בנסכים דחד, קמ"ל.

"או במועדיכם" - למה לי?

סלקא דעתך אמינא : ה"מ דקא מייתי עולה בנדר ושלמים בנדבה, אי נמי איפכא, אבל היכא דקא מייתי עולה ושלמים בנדר, אי נמי עולה ושלמים בנדבה - שם נדר אחד ושם נדבה אחת היא ותיסגי ליה בנסכים דחד, קמ"ל - "או במועדיכם".

(במדבר טו, ח) "וכי תעשה בן בקר עולה או זבח" - למה לי?

איצטריך. סלקא דעתך אמינא : הני מילי היכא דקא מייתי עולה ושלמים בנדר, אי נמי עולה ושלמים בנדבה, אבל היכא דקא מייתי שתי עולות - חדא בנדר וחדא בנדבה, אי נמי שני שלמים - אחד בנדר ואחד בנדבה, אימא שם שלמים אחת היא, שם עולה אחת היא ותיסגי ליה בנסכים דחד - קמ"ל.

(במדבר טו, ח) "לפלא נדר או שלמים" - למה לי?

סלקא דעתך אמינא : הני מילי היכא דמייתי שתי עולות - חדא בנדר וחדא בנדבה, אי נמי שני שלמים - חדא בנדר וחדא בנדבה, אבל היכא דקא מייתי שתי עולות בנדר ושתי עולות בנדבה, אי נמי שני שלמים בנדר ושני שלמים בנדבה, שם עולה אחד הוא ושם נדר אחד הוא ותיסגי ליה בנסכים דחד - קמ"ל.

ורבי יאשיה - האי "מן הבקר או מן הצאן" - למה לי?

סלקא דעתך אמינא : הני מילי [בתרי מיני, אבל בחד מינא - תסגי ליה בנסכים דחד - קמ"ל.

(במדבר טו, יב) "ככה תעשו לאחד" - למה לי?

סד"א : הני מילי] בזה אחר זה, אבל בבת אחת - תיסגי ליה בנסכים דחד - קמ"ל.

אלא שחטאתו של מצורע ואשמו טעון נסכים :

מנא הני מילי?

דת"ר :

(ויקרא יד, י) "ושלשה עשרונים סלת מנחה" - במנחה הבאה עם הזבח הכתוב מדבר. אתה אומר במנחה הבאה עם הזבח, או אינו אלא במנחה הבאה בפני עצמה? - כשהוא

אומר (ויקרא יד, כ) "והעלה הכהן את העולה ואת המנחה" - הוי אומר : במנחה הבאה עם הזבח הכתוב מדבר.

ועדיין, איני יודע אם טעונה נסכים ואם לאו? - ת"ל: (במדבר טו, ה) "ויין לנסך רביעית ההין תעשה על העולה או לזבח לכבש האחד". "עולה" - זו עולת מצורע. "זבח" - זו חטאת מצורע. "או לזבח" - זו אשם מצורע.

ותיפוק ליה תרוייהו מ-"זבח"? [צא ע"ב] דאמר מר: חטאת ואשם מנין? - תלמוד לומר "זבח"!!

הני מילי היכא דתרוייהו כי הדדי נינהו, אבל היכא דאשם להכשיר וחטאת לכפר - בעינן תרי קראי.

"זבח" - זו חטאת מצורע.

ואימא: זו חטאת ואשם דנזיר?

לא סלקא דעתך, דתניא: (במדבר ו, טו) "ומנחתם ונסכיהם" - בעולתו ובשלמיו הכתוב מדבר. אתה אומר בעולתו ובשלמיו, או אינו אלא אפילו חטאת? - ת"ל: (במדבר ו, יז) "ואת האיל יעשה זבח שלמים ומנחתו ונסכו". איל - בכלל היה, ולמה יצא? - להקיש אליו: מה איל מיוחד - בא בנדר ונדבה, אף כל - בא בנדר ונדבה.

"עולה" - זו עולת מצורע.

ואימא: זו עולת יולדת?

אמר אביי: עולת יולדת מסיפא דקרא נפקא, דתניא:

רבי נתן אומר: "לכבש" - זו עולת יולדת.

"האחד" - זה אחד עשר של מעשר [שקרב שלמים], שלא מצינו לה בכל התורה שיהא טפל חמור מן העיקר.

רבא אמר: איזהו דבר שצריך שלשה רבויין? - הוי אומר זו מצורע.

"לאיל" - למה לי?

אמר רב ששת: לרבות אילו של אהרן.

אילו של אהרן - מ-"במועדיכם" נפקא?

סלקא דעתך אמינא : הני מילי דצבור, אבל דיחיד – לא.

ומאי שנא מעולת יולדת?

סלקא דעתך אמינא : הני מילי דבר שאין קבוע לו זמן, אבל דבר שקבוע לו זמן - אימא לא, קמ"ל.

(במדבר טו, ו) "או לאיל" - למה לי?

לרבות את הפלגס.

הניחא לר' יוחנן, דאמר - בריה הוא, דתנן : הקריבו מביא עליו נסכי איל, ואינו עולה לו מזבח. וא"ר יוחנן : "או לאיל" - לרבות את הפלגס.

אלא לבר פדא, דאמר - מייתי ומתני דספיקא הוא, אצטריך קרא לרבווי ספיקא?
[ודאי] לבר פדא – קשיא.

(במדבר טו, יא) "ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים."
"לשור האחד" - מה ת"ל? - לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי איל לנסכי כבש, יכול נחלק בין נסכי פר לנסכי עגל? - ת"ל: "לשור האחד".

"או לאיל" - מה ת"ל?

לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי בן שנה לנסכי בן שתים, יכול נחלק בין נסכי בן שתים לנסכי בן שלש? - ת"ל: "או לאיל האחד".

"או לשה בכבשים" - מה ת"ל?

לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי כבש לנסכי איל, יכול נחלק בין נסכי כבשה לנסכי רחלה? - ת"ל: "או לשה בכבשים".

"או בעזים" - מה ת"ל?

לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי כבש לנסכי איל, יכול נחלק בין נסכי גדי לנסכי שעיר? - תלמוד לומר: "או בעזים".

אמר רב פפא : בדיק לן רבא [צב ע"א] - נסכי רחלה בכמה?
ופשטינא ליה ממתני': גדי משמש נסכי צאן, של גדולים ושל קטנים, של זכרים ושל
נקבות, חוץ משל אילים.

מתני' :

כל קרבנות הצבור - אין בהן סמיכה, חוץ מן הפר הבא על כל המצות ושעיר המשתלח.
רבי שמעון אומר : אף שעיר עבודת כוכבים.

כל קרבנות היחיד - טעונין סמיכה, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח.
והיורש סומך, ומביא נסכים, ומימר.

גמ' :

ת"ר :

כל קרבנות הצבור - אין בהן סמיכה, חוץ מפר הבא על כל המצות ושעירי
עבודת כוכבים - דברי רבי שמעון.

רבי יהודה אומר : שעירי עבודת כוכבים אין בהן סמיכה. ואת מי אביא
תחתיהם? - שעיר המשתלח.

לא סגיא דלא מעייל?

אמר רבינא : גמירי - שתי סמיכות בצבור.

אמר לו רבי שמעון : והלא אין סמיכה אלא בבעלים, וזה אהרן ובניו סומכין
בו!

אמר לו : אף זה, אהרן ובניו מתכפרין בו.

א"ר ירמיה : ואזדו לטעמייהו, דתניא :

(ויקרא טז, לג) "וכפר את מקדש הקדש" - זה לפני ולפנים. "ואת אהל מועד"
- זה היכל. "מזבח" - כמשמעו. "יכפר" - אלו העזרות. "כהנים" - כמשמען.
"על כל עם הקהל" - אלו ישראל. "יכפר" - אלו הלויים. הושוו כולן לכפרה
אחת, שמתכפרין בשעיר המשתלח - דברי רבי יהודה.

רבי שמעון אומר: כשם שדם שעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו, כך דם הפר - מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו. כשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות, כך וידוי של פר - מכפר על הכהנים בשאר עבירות.

ור' שמעון - הא ודאי הושוו?

אין, הושוו - דבני כפרה נינהו, מיהו - כל חד וחד מכפר בדנפשיה. לרבי יהודה: טומאת מקדש וקדשיו - ישראל מכפרי בדם שעיר הנעשה בפנים וכהנים בפר של אהרן, בשאר עבירות - אלו ואלו מכפרי בוידוי שעיר המשתלח. ולרבי שמעון: בשאר עבירות נמי, כהנים - בוידוי דפר מתכפרי.

כדקתני:

אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח. מה בין ישראל לכהנים ולכהן משיח? אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו - [זו דברי ר' יהודה].

ור' שמעון אומר: כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל, כך דם הפר מכפר על הכהנים. כשם שוידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל, כך וידויו של פר - מכפר על הכהנים.

ת"ר:

(ויקרא ד, טו) "וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר" - פר טעון סמיכה, ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה - דברי ר' יהודה.

ר' שמעון אומר: פר טעון סמיכה בזקנים, ואין שעירי עבודת כוכבים טעון סמיכה בזקנים אלא באהרן.

ורמינהו:

"החיי" - החי טעון סמיכה, ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה - דברי ר' יהודה.

ר"ש אומר: חי טעון סמיכה באהרן [צב ע"ב], ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה באהרן אלא בזקנים!?

אמר רב ששת:

ותסברא דהך קמייתא מתרצתא היא? - הא א"ר שמעון: סמיכה בבעלים בעינן! - אלא תריץ הכי:

"הפר" - פר טעון סמיכה, ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה - דברי רבי יהודה.

רבי שמעון אומר: "החי" - חי טעון סמיכה באהרן, ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה באהרן אלא בזקנים.

והכי קא אמר ליה ר' שמעון לר' יהודה: שעירי עבודת כוכבים בעו סמיכה, ואי שמיע לך דלא בעו סמיכה, באהרן הוא דשמיע לך, ומיעוטא מ-"החי" הוא.

ורבי יהודה - למה לי למעטינהו מקרא, והא אמר רבינא: גמירי שתי סמיכות בצבור? גירסא בעלמא.

ורבי שמעון - שעירי עבודת כוכבים דבעיא סמיכה - מנלן?

נפקא לן מדתניא:

(ויקרא ד, כד) "וסמך ידו על ראש השעיר" - לרבות שעיר נחשון לסמיכה - דברי ר' יהודה.

ר' שמעון אומר: לרבות שעירי עבודת כוכבים לסמיכה. שהיה ר"ש אומר: כל חטאת שנכנס דמה לפנים, טעונה סמיכה.

למה לי למימרא - "שהיה"?

סימנא בעלמא.

ואימא - שעיר הנעשה בפנים?

דומיא דשעיר נשיא - דמכפר על עבירות מצוה ידועה.

ולרבינא דאמר - גמירי שתי סמיכות בציבור, קראי למה לי?

איצטריך הלכתא ואיצטריך קראי.

דאי מקרא - הוה אמינא: זבחי שלמי ציבור, כי קשיא אמתניי דהך פירקא דכל המנחות באות - א"ר שמעון: שלשה מינין טעונים שלש מצות - ליתי בקל וחומר, ויהו זבחי שלמי ציבור טעונים סמיכה מקל וחומר: מה שלמי יחיד שאין טעונים תנופה חיים - טעונים סמיכה חיים וכו' - איצטריך הלכתא.

ואי מהלכתא - (הוה אמינא) לא ידעינן הי ניהו, קמשמע לן דומיא דשעיר נשיא, דמכפר על עבירות מצוה ידועה.

כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה, חוץ מבכור ומעשר ופסח :

ת"ר :

(ויקרא א, ג) "קרבנו" - ולא הבכור.

שיכול והלא דין הוא : ומה שלמים שאין קדושתן מרחם - טעונין סמיכה, בכור שקדושתו מרחם - אינו דין שטעון סמיכה? - תלמוד לומר : "קרבנו" - ולא הבכור.

"קרבנו" - ולא מעשר.

שיכול והלא דין הוא : ומה שלמים שאין מקדשין לפניהם ולאחריהם - טעונין סמיכה, מעשר שמקדש לפניו ולאחריו - אינו דין שטעון סמיכה? - תלמוד לומר : "קרבנו" - ולא מעשר.

"קרבנו" - ולא פסח.

שיכול והלא דין הוא : ומה שלמים שאינו בעמוד והבא - טעונין סמיכה, פסח שהוא בעמוד והבא - אינו דין שטעון סמיכה? - תלמוד לומר : "קרבנו" - ולא פסח.

איכא למיפרך : מה לשלמים שכן טעונין נסכים ותנופת חזה ושוק?

קראי אסמכתא בעלמא.

אלא [צג ע"א] קראי למה לי?

"קרבנו" - ולא קרבן חבירו ; "קרבנו" - ולא קרבן עובד כוכבים ; "קרבנו" - לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.

היורש סומך :

תני רב חנניה קמיה דרבא : יורש - אינו סומך ; יורש - אינו מימר.

והא אנן תנן : היורש סומך, ומביא את נסכיו ומימר?

אמר ליה : איפכא?

א"ל : לא. מתניתין מניי? - רבי יהודה היא. דתניא :

יורש - סומך, יורש - מימר.

רבי יהודה אומר : יורש - אינו סומך, יורש - אינו מימר.

מאי טעמא דר' יהודה?

"קרבנו" - ולא קרבן אביו. ויליף תחלת הקדש, מסוף הקדש : מה סוף הקדש - יורש אינו סומך, אף תחילת הקדש - יורש אינו מימר.

ורבנו : (ויקרא כז, י) "המר ימיר" - לרבות את היורש. ויליף סוף הקדש, מתחילת הקדש : מה תחלת הקדש - יורש מימר, אף סוף הקדש - יורש סומך.

ורבנו, האי "קרבנו" - מאי עבדי ליה?

"קרבנו" - ולא קרבן עובד כוכבים ; "קרבנו" - ולא קרבן חבירו ; "קרבנו" - לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.

ורבי יהודה : לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה לית ליה. ואי נמי אית ליה, עובד כוכבים וחבירו - מחד קרא נפקא. אייתרו ליה תרי קראי : חד – "קרבנו" ולא קרבן אביו, ואידך - לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.

ורבי יהודה, האי "המר ימיר" - מאי עביד ליה?

מיבעי ליה - לרבות את האשה. דתניא : לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא בלשון זכר, מה סופינו לרבות את האשה? - תלמוד לומר : "המר ימיר".

ורבנו : דרשי מ-"ואם".

ורי יהודה : "ואם" - לא דריש.

מתני' :

הכל סומכין, חוץ מחרש שוטה וקטן, וסומא, ועובד כוכבים, והעבד, והשליח, והאשה. וסמיכה - שירי מצוה.

על הראש, בב' ידים, ובמקום שסומכין - שוחטין, ותכף לסמיכה – שחיטה.

גמ' :

בשלמא חרש שוטה וקטן - דלאו בני דעה נינהו ; עובד כוכבים נמי – (ויקרא א, ב) "בני ישראל" - סומכין, ואין עובדי כוכבים סומכין ; אלא סומא - מאי טעמא לא?

רב חסדא ורב יצחק בר אבדימי : חד אמר - אתיא "סמיכה" "סמיכה" מזקני עדה, וחד אמר - אתיא "סמיכה" "סמיכה" מעולת ראייה.

ולמאן דאמר מעולת ראייה - מ"ט לא יליף מן זקני עדה? [צג ע"ב]

דנין יחיד מיחיד, ואין דנין יחיד מציבור.

ולמאן דיליף מזקני עדה - מאי טעמא לא יליף מעולת ראייה?

דנין מידי דכתיב ביה סמיכה בגופיה - ממידי דכתיב ביה סמיכה בגופיה, לאפוקי עולת ראייה - דהיא גופה מעולת נדבה גמרה. דתני תנא קמיה דרב יצחק בר אבא: (ויקרא ט, טז) "ויקרב את העולה ויעשה כמשפט" - כמשפט עולת נדבה, לימד על עולת חובה שטעונה סמיכה.

והעבד והשליח והאשה :

תנו רבנן :

(ויקרא א, ד) "ידו" - ולא יד עבדו.

"ידו" - ולא יד שלוחו.

"ידו" - ולא יד אשתו.

כל הני - למה לי?

צריכא: אי כתב רחמנא חד - הוה אמינא למעוטי עבד דלאו בר מצות, אבל שליח דבר מצוה הוא ושלוחו של אדם כמותו - אימא לסמוך; ואי אשמעינן הני תרתי - דלאו כגופיה דמיא, אבל אשתו דכגופיה דמי - אימא תיסמך, צריכא.

סמיכה שירי מצוה :

ת"ר :

(ויקרא א, ד) "וסמך" (ויקרא א, ד) "ונרצה" - וכי סמיכה מכפרת, והלא אין

כפרה אלא בדם - שנאמר: (ויקרא יז, יא) "כי הדם הוא בנפש יכפר"?

אלא לומר לך: שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה, מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר.

ותניא גבי תנופה כי האי גוונא :

(ויקרא יד, כא) "לתנופה לכפר" - וכי תנופה מכפרת, והלא אין כפרה אלא בדם -

שנאמר: "כי הדם הוא בנפש יכפר"?

אלא לומר לך: שאם עשאה לתנופה שירי מצוה, מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר.

על הראש :

תנו רבנן :

ידו על הראש, ולא ידו על הצואר.

ידו על הראש, ולא ידו על הגביים.

ידו על הראש, ולא ידו על החזה.

כל הני למה לי?

צריכי: דאי כתב רחמנא חד - למעוטי צואר דלא קאי בהדי ראשו, אבל גבו דקאי להדי ראשו, אימא לא, צריכא. ואי אשמעינן הני תרי - משום דלא איתרבי לתנופה, אבל חזה דאיתרבי לתנופה, אימא לא, צריכא.

איבעיא להו: ידו על הצדדין – מהו?

תא שמע: דתניא, אבא ביראה ברבי אליעזר בן יעקב אומר: ידו על ראשו, ולא ידו על הצדדין.

בעי רבי ירמיה: מטלית מהו שתחוץ?

תא שמע: ובלבד שלא תהא דבר חוצץ בינו לבין הזבח.

ובשתי ידים :

מנא הני מילי?

אמר ריש לקיש: דאמר קרא – (ויקרא טז, כא) "וסמך אהרן את שתי ידיו" - כתיב "ידו" וכתוב "שתי" - זה בנה אב: כל מקום שנאמר "ידו" - הרי כאן שתיים, עד שיפרט לך הכתוב אחת.

אזל רבי אלעזר אמרה להא שמעתא בבי מדרשא, ולא אמרה משמיה דריש לקיש. שמע ר"ל, ואיקפד.

א"ל: אי ס"ד כל היכא דכתיב "ידו" - תרתי נינהו, למה לי למכתב "ידו" "ידיו"?! - אקשי ליה עשרים וד' ידיו. (ויקרא ז, ל) "ידיו תביאנה"; (דברים לג, ז) "ידיו רב לו"; (בראשית מח, יד) "שכל את ידיו"?!

אישתיק.

לבתר דנח דעתיה, א"ל: מאי טעמא לא תימא לי - ידיו דסמיכה קאמרי?

בסמיכה נמי כתיב (במדבר כז, כג) "ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו".

סמיכה דבהמה קאמרי.

ובמקום שסומכין שוחטין, תכף לסמיכה שחיטה :

מאי קאמר?

הכי קאמר : במקום שסומכין - שוחטין, שתכף לסמיכה - שחיטה.

מתני' :

חומר בסמיכה מבתנופה, ובתנופה מבסמיכה :

שאחד מניף לכל החברים, ואין אחד סומך לכל החברים.

חומר בתנופה : שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור [צד ע"א], בחיים ובשוחטין, ובדבר שיש בו רוח חיים ובדבר שאין בו רוח חיים - מה שא"כ בסמיכה.

גמ' :

תנו רבנן :

(ויקרא א, ג) "קרבנו" - לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.

שיכול והלא דין הוא : ומה תנופה שנתרבתה בשוחטין - נתמעטה בחוברין, סמיכה שלא נתרבתה בשוחטין - אינו דין שתתמעט בחוברין? - ת"ל : "קרבנו" - לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.

ותתרבה תנופה בחוברין מקל וחומר : ומה סמיכה שלא נתרבתה בשוחטין - נתרבתה בחוברין, תנופה שנתרבתה בשוחטין - אינו דין שנתרבתה בחוברין?

משום דלא אפשר. היכי ליעביד? - לינפו כולהו בהדי הדדי? - קא הויא חציצה. ליניף וליהדר וליניף? - "תנופה" אמר רחמנא, ולא "תנופות".

וסמיכה בשוחטין ליתא? והתנן :

בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר, היה עולה בכבש והסגן בימינו. הגיע למחצית הכבש, אחז סגן בימינו והעלהו, והושיט לו הראשון הראש והרגל, סומך עליהם וזורקן. הושיט השני לראשון שתי ידים, נותנו לכהן גדול, סומך עליהם וזורקן. נשטט השני

והלך לו. וכך היו מושיטין לו שאר כל האברים, סומך עליהם וזורקן. ובזמן שהוא
רוצה, הוא סומך ואחרים זורקין?
אמר אביי: התם משום כבודו דכהן גדול.